

Odvolání obžalovaného z výroku o nepřiznání podmíněného odkladu výkonu trestu je neodůvodněné. Obsah, smysl a tendence závadných dvou článků nepřipouštějí pochybnosti o tom, že protistátní smýšlení, zračící se v závadných místech těchto článků, snadno mohlo přejíti na četné čtenáře, přihlíží-li se k náchylnosti nezkušených osob, uvěřiti bez rozmyšlení pobuřujícím projevům šířeným tiskem. Nutno proto přisvědčiti názoru nalézacího soudu, že veřejný zájem vyžaduje skutečného výkonu trestu. Právem odepřel tudíž nalézací soud s hlediska Šu 35 zák. na ochranu republiky obžalovanému dobrodiní podmíněného odsouzení, pročež slušelo odvolání jeho v tomto směru jako neodůvodněné zamítnouti.

Čís. 2109.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

»Zprávou« (§ 18 čís. 2 zákona) jest jakékoliv tvrzení skutečností minulých, přítomných nebo budoucích. Nezáleží na tom, je-li pachatel původcem zprávy nebo jen opakuje, co slyšel od jiného.

Zásada Šu 238 tr. zák. neplatí při oněch přečinech a přestupcích, jichž skutková podstata předpokládá zlý úmysl nebo vědomí určitého obsahu (na př. § 18 čís. 2 zák. na ochranu republiky). Je-li tu subjektivní stránka popřena z předpokladů formálně bezvadných a právně nepochybných, nezáleží na vadném (zákonu nevyhovujícím) postupu při zjišťování skutečností po stránce objektivní (§ 281 čís. 5, 9 a) tr. ř.).

(Rozh. ze dne 30. září 1925, Zm I 426/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 16. dubna 1925, jímž byli obžalovaní Vilém F. a Albert F. podle Šu 259 čís. tr. ř. sprostěni z obžaloby pro přečin podle Šu 18 čís. 2 zák. ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., Vilém F. též podle Šu 18 čís. 3 téhož zákona, pokud čelila proti výroku o vině obžalovaného Viléma F-a. Naproti tomu jí vyhověl, pokud napadala výrok o vině obžalovaného Alberta F-a, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti dle čís. 5 a 9 písm. a) Šu 281 tr. ř. Není v právu, pokud vytýká rozsudku první stolice zmatečnost podle čís. 9 písm. a) z důvodu, že nalézací soud, dospěv ku závěru, že závadné projevy nezakládají přečin podle Šu 18 čís. 2 zákona na ochranu republiky, který v nich shledal obžalobce, neuvažoval dále o tom, zda nenaplnňují skutkové podstaty přestupku podle Šu 18 čís. 1 téhož zákona. Nalézací soud řídil se dle rozhodovacích důvodů názorem, že nelze v projevech obžalovaných spatřovati zprávu ve smyslu zákona na ochranu republiky. Tím popřel zákonnou známku, společnou přečinu Šu 18 čís. 2 i přestupku Šu 18 čís. 1, a neměl pak s tohoto, arcit' pochyb-

ného, stanoviska příčiny, uvažovati o projevech i s dalšího hlediska Šu 18 čís. 1, jenž se při nedostatku oné známky k projevům vztahovati nemůže, ani kdyby jimi byly opodstatněny všechny ostatní předpoklady tam vytyčené. Ostatní vývody stížnosti dlužno posuzovati různě ohledně každého z obou obžalovaných. Pokud jde o vinu obžalovaného Viléma F-a, vyslovují rozhodovací důvody, že nemohl přesně uvažovati a též neuvažoval o dosahu svého projevu a nemohl vědět, že svým projevem zavdává podnět k runu na L-skou spořitelnu. Těmito větami jest dle souvislosti rozhodovacích důvodů zjištěno, že obžalovaný Vilém F. nevěděl, že způsobuje svým projevem překotné a hromadné vybírání vkladů z peněžního ústavu, projevem dotčeného. Stížnost vytýká tomuto závěru jednak formální vadu nedostatku důvodů podle čís. 5, jednak právní mylnost podle čís. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř. Formální výtky jest ne-
správna. Neboť závěr jest za náležitého poukazu na výsledky hlavního přelíčení opřen o to, že obžalovaný tehdy podlehl v rozepři a byl proto rozčilen, a tak řádně způsobem, logické souvislosti nepostrádajícím, odůvodněn. Namítá-li stížnost dále, že jest podle Šu 238 tr. zák. bez významu, zda obžalovaný přímo rozvážil a zamýšlel zlo, přesněji nebezpečí s projevem spojené, vykládá si prvou část napadeného závěru nesprávně. Smyslem jejím není, že nalézací soud požaduje pro skutkovou podstatu Šu 18 čís. 2 přímý úmysl, směřující k přivodění nebezpečí, tam naznačeného, nýbrž soud zdůrazňuje jí toliko neschopnost obžalovaného k přesným úvahám o dosahu projevu a opomenutí takových úvah a shledává v těchto okolnostech příčinu, že si obžalovaný dosahu projevu neuvedomil. Stanovisko soudu je správné. Povšechná zásada Šu 238 tr. zák. ustupuje a nemá místa při oněch přečinech a přestupcích, jejichž skutková podstata předpokládá dle výslovného znění zákona zlý úmysl nebo vědomí určitého obsahu, jak tomu jest obzvláště i v Šu 18 čís. 2 dle slov »Ač ví, že . . .«. Je-li takto subjektivní stránka trestného činu v napadeném rozsudku popřena z předpokladů formálně bezvadných a právně nepochybených, nezáleží na tom, zda nalézací soud postupoval při zjišťování skutečností, opodstatňujících objektivní stránku trestného činu, způsobem formálně vadným, nebo při hodnotění objektivních skutečností způsobem správnému výkladu zákona nevyhovujícím, takže není třeba ohledně obžalovaného Viléma F-a zabývat se tím, co stížnost vytýká úvahám nalézacího soudu o objektivních složkách trestného činu. Jak dovedeno, jest stížnost, pokud napadá výrok o vině obžalovaného Viléma F-a, neodůvodněna a bylo jí v tomto směru zavrhnouti.

Úvah o subjektivní stránce trestného činu obžalovaného Alberta F-a rozhodovací důvody prvé stolice neobsahují. Sproštění tohoto obžalovaného jest opřeno toliko objektivním závěrem, že neučinil více, než že za rozhovoru vyprávěl Ludvíku S-ovi bezvýznamný projev obžalovaného Viléma F-a, v němž prý jde o pouhé tvrzení Viléma F-a, nikoliv o zprávu ve smyslu zákona na ochranu republiky. Právem namítá stížnost podle čís. 9 písm. a), že nalézací soud tímto výkladem pojmu zprávy použil zákona nesprávně. Zprávou rozumí zákon jakékoliv tvrzení skutečností minulých, přítomných nebo budoucích, nerozlišuje, zda jde o tvrzení původní či opakování, to jest, zda pachatel jest původcem zprávy či opakuje jen, co slyšel od jiného. A skutečností nebylo by

pouze budoucí vybrání vkladu Viléma F-a, nýbrž i pozdější zánik spořitelny, nehledíc ani k tomu, že závěr nalézacího soudu o totožnosti projevů obou obžalovaných jest i věcně nesprávným. Rozhodovací důvody předpokládají, že Albert F. řekl, že Vilém F. vyzvedne z L-ské spořitelny 160.000 Kč a tak že tato spořitelna zanikne, a dále, že Vilém F. řekl, že vybral v poslední době u spořitelny 140.000 nebo 160.000 Kč a že spořitelna brzy přestane být spořitelnou, bude-li se vybírání v takové výši opakovati. Vynecháním této věty nabyl projev Alberta F-a podstatně jiného smyslu, než byl smysl projevu Viléma F-a. Kdežto projev ten činil zánik spořitelny závislým na případném vybírání dalších vkladů značné výše (jinými osobami), označil onen projev zánik spořitelny za následek jediné skutečnosti, že si Vilém F. vybral svůj vklad. Řídil-li se (jak dovozeno) nalézací soud v závěru, jímž je sprostující výrok ohledně obžalovaného Alberta F-a bezprostředně a výhradně opřen, nesprávným výkladem zákonného pojmu zprávy, spočívá tato část rozsudku prvé stolice na nesprávném použití zákona, takže ji bylo zrušiti z důvodu čís. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř., aniž bylo třeba zabývati se další výtkou, že projev Alberta F-a byl zjišťován způsobem podle čís. 5 Šu 281 tr. ř. vadným. V důsledcích nesprávného výkladu pojmu zprávy neuvažoval nalézací soud o ostatních známkách přečinu § 18 čís. 2 zákona po subjektivní i po objektivní stránce, zejména ne o tom, sluší-li shledati veřejné sdělování neb jinaké rozšiřování (srovnej obzvláště rozhodnutí sb. n. s. č. 1489) v projevu Albertem F-em vůči svědku S-ovi učiněném a nezjistil, arciť i nepopřel, co jest na skutečnostech třeba k opodstatnění zákonných známek přečinu Šu 18 čís. 2. Zrušovacímu soudu nebylo proto lze rozhodnouti ve směru, ve kterém došlo ke zrušení napadeného rozsudku, ihned ve věci samé, pročež byla vrácena nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Čís. 2110.

Jde o zmatek čís. 5 Šu 281 tr. ř. (nedostatek důvodů), odchýlil-li se soud od znaleckého posudku, aniž uvedl, proč tak učinil.

I útok podle druhu použitých nástrojů a látek (prostředků) povahy pro právní statek sebe škodlivější nemůže nikdy a za žádných okolností vésti k poškození statku, byl-li útoku vědomě a úmyslně dán směr, v němž se věcná škodlivost útoku pro tento právní statek nikdy a za žádných okolností uplatniti nemůže (na př. stříknutí tekutiny k vyhnání plodu způsobilé nezpůsobilou stříkačkou a směrem, kde tekutina nemohla účinkovati). O činu návodce dlužno tu uvažovati s hlediska §§ 9, 5 (144) tr. zák.

(Rozh. ze dne 30. září 1925, Zm II 337/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečným stížnostem obžalovaných do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Novém Jičíně ze dne 30. dubna 1925, jímž byly stěžovatelky uznány vinnými, Aloisie S-ová zločinem podle §§ 8 a 144 tr. zák., Františka E-ová zločinem podle §§ 5, 8, 144 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.